

T.C. H.K.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 17303
Tarih : 08.03.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 08/03/2022 11:24
Sayı: E-120.10-
0979136

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Covid-19 salgınıyla birlikte ülkelerin tarım alanında kendi kendine yeterli olmasının önemi ve üretim odaklı politikaların aciliyeti bir defa daha ortaya çıktı. Bu süreçte Türkiye’de hem geleneksel üretim biçimlerinin tasfiye edilmesi hem de tarımsal KİT’lerin kapatılmasıyla birlikte tarımda dışa bağımlılık giderek arttı. Pandemi gıda tedarik zincirlerini zaten riske sokmuş ve gıda enflasyonunu arttırmıştı, bunun üzerine Rusya ve Ukrayna arasında başlayan savaş gıda fiyatlarının daha da artmasına ve bir gıda krizine sebep olmuştur. Ülkemizi ithalat sarmalından kurtararak, tarımsal üretimi arttırarak, gıda güvencesi, gıda güvenliği ve gıda egemenliği ilkelerine dayalı bir tarım politikasının hayata geçirilmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Ridvan Turan

Mersin Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde gıda fiyatları giderek artmaktadır. Bu artışın dışsal ve içsel sebepleri vardır. Covid-19 pandemisi, küresel iklim değişikliği ve kuraklık, petrol fiyatlarında jeopolitik risklerin artışına bağlı olarak görülen artış, Rusya Ukrayna arasındaki savaş tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de gıda enflasyonunu arttırmaktadır. Ancak bu tablonun ülkemizdeki gıda enflasyonunu izah etmekte yeterli olmadığını vurgulamak gereklidir. Zira Türkiye’de durum yalnız fiyatların artması değil aynı zamanda bazı tüketim mallarına ulaşamaması yani bir kıtlığın baş göstermesidir. Yağ kuyrukları bunun en açık kanıtları arasındadır. Gıda enflasyonu ve baş gösteren kıtlığın esas sebebi, sürdürülen ekonomi ve tarım politikalarıdır. Örneğin “Faiz sebep enflasyon sonuçtur” tezi, Eylül’den bugüne kadar petrol varil fiyatlarının iki katına çıkmasının en temel sebebidir. Bu, zaten yüksek seyreden mazot, gübre, tohum, tarım zehirleri,

veterinerlik ilaçları başta tüm girdilerin olağanüstü artışının nedenidir. Bu tablo 80'lerden bu yana sürdürülen neoliberal tarım politikalarıyla daha da vahim hale getirilmiştir. O zamandan bugüne, piyasayı regüle edecek tüm tarımsal KİT'lerin tasfiye edilmesi, sermaye hareketleri karşısında üreticiyi ve tüketiciyi korunaksız ve desteksiz bırakmıştır. Dolayısıyla uluslararası risklerden doğan sert dalgalanmaları dengeleyecek, ülkeye yansımalarını en aza indirecek, gıda güvencesini, gıda egemenliğini sağlayacak yapılar kalmamıştır.

İçerde artan fiyatları üretimi arttırarak düşürmek yerine ithalatla düşürmeyi amaçlayan iktidar pahalılığı kronik hale getirmiş, çiftçilerin üretimden kaçmalarına ve ekilmeyen toprakların artmasına neden olmuştur.

Örneğin Türkiye'de 20 yılda tarım alanları 3,5 milyon hektardan, buğday ekim alanları da 2,5 milyon hektardan fazla azalmıştır. 2011 yılında 1 milyon 122 bin olan çiftçi sayısı, son 10 yılda %53 azalarak 2021 yılının eylül ayında 530 bine kadar düşmüştür.

Türkiye; Rusya ve Ukrayna'dan en fazla tarım ürünü ithal eden ülke konumunda olduğu için iki ülke arasındaki savaştan dolayı derinleşen bir gıda kriziyle karşı karşıyadır. Türkiye 2021 yılında ithal ettiği buğdayın %70'ni Rusya'dan ve %15'ini Ukrayna'dan ithal etmiştir. Türkiye 2021 yılında Rusya'dan 6,7 milyon ton buğday, 1,2 milyon ton arpa, 1,1 ton kepek ithal etmiştir. Yine bu iki ülkeden ihtiyacı olan 1,35 milyon ton Ayçiçek yağının yaklaşık 500 bin tonunu ithal etmektedir. Esasen çiftçi desteklense ve ekilmeyen topraklar ekilse bu ithalata gerek kalmayacağı açıktır.

Yıllardır muhalefetin söylediği iktidarın ülkeyi bir gıda krizine sürüklediği öngörüsü ne yazık ki gerçekleşmektedir. Önümüzdeki dönemde buğdayın ton fiyatının 500 dolara doğru tırmanması un ve dolayısıyla ekmek kıtlığını da beraberinde getirecektir. İktidarın kendi çiftçisinden sezon başında tonunu 2250 TL'den aldığı buğdayı dışarıdan iki katına yakın fiyata alması yukardaki sözlerimizi kanıtlayan ibretlik bir durumdur. Türkiye tarımının bakan değişikliğine değil, felsefe değişikliğine ihtiyacı vardır. Türkiye tarımı Tarım Bakanlığı'na bırakılamayacak kadar önemli bir kriz aşamasındadır.

Türkiye'de, gıda krizinin çözülmesinin tek yolu; gıda güvencesi ve gıda egemenliğini temel alan tarım politikalarının hayata geçirilmesidir. Bu amaçla bir meclis araştırma komisyonun kurulması elzemdir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	T. Hatimoğulları Oruç
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	N. İmir
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	G. Kılıç Koçyiğit
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	A. Önlü
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	R. Tosun
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	A. Koç
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ö. Öcalan
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	E. Aydemir
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgüneş
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	Ö. Faruk Gergerlioğlu
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	A. Sürücü
12	MURAT SARISAÇ	VAN	M. Sarisaç
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	Ş. Coşkun
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar Başaran
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	K. Bülbül
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	M. Çepni
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	E. Günay
18	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	N. Maçin
19	Filiz Keremtepeoğlu	Ankara	F. Keremtepeoğlu
20			